ISSN: 2181-4341, IMPACT FACTOR (RESEARCH BIB) – 9.145, SJIF – 5,431

Axadov Axmadjon Misliddin o`g`li

O‘zbekiston Respublikasi Bank-moliya akademiyasi magistranti

BUDJET TASHKILOTLARIDA ASOSIY VOSITALARNI QURISH VA REKONSTRUKSIYAQILISH XARAJATLARI HISOBI VA NAZORATINI TAKOMILLASHTIRISH (KARMANA TUMANI MISOLIDA)

Annotatsiya

Mazkur maqolada budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish bilan bog‘liq xarajatlarning buxgalteriya hisobi va moliyaviy nazoratini takomillashtirish masalalari tadqiq etilgan. Tadqiqot jarayonida budjet tashkilotlarida kapital qo‘yilmalarni hisobga olishning amaldagi mexanizmlari, ularning samaradorligi hamda mavjud muammolari tahlil qilindi. Shuningdek, Karmana tumani misolida qurilish va rekonstruksiya ishlari uchun ajratilgan budjet mablag‘laridan foydalanish holati, ularning hisobini yuritish va nazorat qilish tizimi o‘rganildi. Tadqiqot natijasida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish xarajatlarini hisobga olish tizimini takomillashtirish, moliyaviy nazorat mexanizmlarini kuchaytirish hamda budjet mablag‘laridan samarali foydalanishni ta’minlash bo‘yicha ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqildi. Mazkur takliflar budjet tashkilotlarida moliyaviy intizomni mustahkamlash va davlat moliyaviy nazorati samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar

budjet tashkilotlari, asosiy vositalar, qurilish xarajatlari, rekonstruksiya xarajatlari, kapital qo‘yilmalar, buxgalteriya hisobi, moliyaviy nazorat, davlat moliyaviy nazorati, budjet mablag‘lari, audit, kapital ta’mirlash, moliyaviy intizom.

Abstract

This article examines the issues of improving accounting and financial control of costs associated with the construction and reconstruction of fixed assets in budgetary organizations. In the course of the research, the current mechanisms for accounting for capital investments in budgetary organizations, their effectiveness and existing problems were analyzed. Also, the use of budget funds allocated for construction and reconstruction work, their accounting and control system were studied on the example of the Karmana district. As a result of the research, scientific and practical proposals and recommendations were developed to improve the accounting system for the construction and reconstruction of fixed assets, strengthen financial control mechanisms, and ensure the effective use of budget funds. These proposals serve to strengthen financial discipline in budgetary organizations and increase the effectiveness of state financial control.

Keywords

budgetary organizations, fixed assets, construction costs, reconstruction costs, capital investments, accounting, financial control, state financial control, budgetary funds, audit, capital repairs, financial discipline.

Kirish: Bugungi kunda davlat moliyasini samarali boshqarish va budjet mablag‘laridan oqilona foydalanishni ta’minlash iqtisodiy siyosatning ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi.

Budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish, rekonstruksiya qilish va modernizatsiya qilish jarayonlari davlatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu jarayonlar orqali ta'lim, sog'liqni saqlash, madaniyat va boshqa ijtimoiy sohalarda infratuzilmani yaxshilash hamda aholiga ko'rsatiladigan xizmatlar sifatini oshirish imkoniyati yaratiladi. Shu bilan birga, asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish bilan bog'liq xarajatlarning to'g'ri hisobga olinishi hamda ular ustidan samarali moliyaviy nazoratning amalga oshirilishi budjet mablag'laridan maqsadli foydalanishni ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. Budjet tashkilotlarida kapital qo'yilmalar hisobini yuritish va nazorat qilish tizimini takomillashtirish hozirgi kunda dolzarb masalalardan biri bo'lib qolmoqda. Amaliyotda ayrim hollarda qurilish va rekonstruksiya ishlari bilan bog'liq xarajatlarni hisobga olish jarayonida kamchiliklar, moliyaviy intizom buzilishlari hamda mablag'lardan samarasiz foydalanish holatlari uchrab turadi. Shu sababli, budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish xarajatlarini hisobga olish mexanizmlarini takomillashtirish, ularning shaffofligini ta'minlash hamda moliyaviy nazorat tizimini kuchaytirish muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega. Mazkur maqolada aynan ushbu masalalar Karmana tumani misolida tahlil qilinib, ularni yanada takomillashtirish bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Mavzuga oid adabiyotlar sharhi. Budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish xarajatlari hisobi hamda moliyaviy nazorat tizimi iqtisodchi olimlar tomonidan keng o'rganilgan ilmiy yo'nalishlardan biridir. Ayniqsa, davlat sektorida buxgalteriya hisobi, kapital qo'yilmalar hisobini yuritish hamda moliyaviy nazorat tizimini takomillashtirish masalalari bo'yicha ko'plab ilmiy tadqiqotlar olib borilgan. O'zbekistonlik olimlar orasida S.R. Allayarov budjet tashkilotlari faoliyati ustidan moliyaviy nazoratni tashkil etish masalalarini o'rganib, davlat sektorida moliyaviy nazorat tizimini kuchaytirish budjet mablag'laridan samarali foydalanishni ta'minlashda muhim omil ekanligini ta'kidlaydi. Uning tadqiqotlarida budjet tashkilotlarida moliyaviy nazorat mexanizmlarini takomillashtirish hamda hisob tizimini modernizatsiya qilish zarurligi asoslab berilgan.

Shuningdek, S. Malikova o'z ilmiy ishlarida O'zbekiston Respublikasida davlat moliyasi va buxgalteriya hisobi tizimida shaffoflikni oshirish bo'yicha amalga oshirilayotgan institutsional va huquqiy islohotlarni tahlil qilib, davlat moliyaviy boshqaruv tizimini rivojlantirishda zamonaviy buxgalteriya hisobi mexanizmlarining ahamiyatini ko'rsatib bergan. Bundan tashqari, A.A. Tursunov moliya organlarida buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisobotlarni tashkil etish tizimini takomillashtirish masalalarini tadqiq etib, buxgalteriya hisobi davlat moliyasini boshqarish va nazorat qilishning muhim vositasi ekanligini ilmiy jihatdan asoslab beradi.

O'zbek iqtisodchi olimlari Sh. Shodmonov, D. G'ulomov va B. Tursunovlar ham davlat moliyaviy nazorati, budjet tashkilotlarida moliyaviy resurslarni boshqarish hamda kapital qo'yilmalar samaradorligini oshirish masalalarini o'rganib, davlat moliyasida samarali nazorat mexanizmlarini joriy etish zarurligini ta'kidlaganlar. Rossiyalik olimlar ham davlat sektorida moliyaviy nazorat va kapital qo'yilmalar hisobi masalalariga alohida e'tibor qaratganlar. Xususan, L.V. Sokolova va O.V. Romanova o'z tadqiqotlarida davlat tashkilotlarida kapital qo'yilmalarni hisobga olish hamda moliyaviy monitoringni takomillashtirish orqali budjet mablag'laridan samarali foydalanish mumkinligini asoslab bergan.

Yevropa olimlari orasida davlat sektorida buxgalteriya hisobi va moliyaviy boshqaruv masalalarini tadqiq etgan iqtisodchilar ham mavjud. Masalan, britaniyalik olim Mahmoud Ezzamel davlat sektorida hisob va javobgarlik tizimini o'rganib, davlat tashkilotlarida hisob tizimi nafaqat moliyaviy boshqaruv vositasi, balki boshqaruv qarorlarini qabul qilishda muhim axborot manbai ekanligini ta'kidlaydi. AQShlik iqtisodchi Vivian Carpenter davlat sektorida buxgalteriya standartlarini joriy etish jarayonini o'rganib, davlat tashkilotlarida umumqabul

qilingan buxgalteriya tamoyillarini qo‘llash moliyaviy shaffoflik va hisobdorlikni oshirishga xizmat qilishini ilmiy jihatdan asoslab bergan.

Amerikalik tadqiqotchilar tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda ham davlat sektorida asosiy vositalar hisobi muhim ilmiy yo‘nalish sifatida o‘rganilgan. Jumladan, kapital aktivlar hisobi bo‘yicha olib borilgan tadqiqotlarda davlat organlari tomonidan qabul qilingan hisob siyosati kapital aktivlar qiymatini aniqlash hamda investitsiya qarorlariga sezilarli ta’sir ko‘rsatishi aniqlangan. Osiyo olimlari tomonidan ham davlat moliyaviy boshqaruvi va hisob tizimi masalalari keng tadqiq qilingan. Xususan, davlat moliyaviy boshqaruvi tizimlarini takomillashtirish bo‘yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlarda budjet tashkilotlarida xarajatlar hisobi va nazorat mexanizmlarini takomillashtirish davlat moliyasining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etishi ta’kidlangan.

Xalqaro tadqiqotlarda esa davlat sektorida zamonaviy buxgalteriya standartlari va moliyaviy nazorat tizimini joriy etish davlat moliyasida shaffoflikni oshirishga xizmat qilishi qayd etilgan. Ayniqsa, xalqaro davlat sektori buxgalteriya standartlarini (IPSAS) joriy etish moliyaviy hisobotlarning sifatini yaxshilash va davlat xarajatlarini samarali boshqarish imkonini beradi. Shuningdek, xalqaro moliya tashkilotlari tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda davlat sektorida xarajatlar hisobi tizimini rivojlantirish budjet siyosatini samarali amalga oshirish va davlat xarajatlari ustidan nazoratni kuchaytirishda muhim ahamiyatga ega ekanligi ta’kidlangan.

Yuqorida keltirilgan ilmiy tadqiqotlar budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish xarajatlarini hisobga olish hamda moliyaviy nazorat tizimini takomillashtirish masalasi iqtisodiy tadqiqotlarning muhim yo‘nalishlaridan biri ekanligini ko‘rsatadi. Shu bilan birga, ushbu sohada olib borilgan tadqiqotlar budjet mablag‘laridan samarali foydalanish, moliyaviy intizomni mustahkamlash va davlat moliyaviy nazorati tizimini rivojlantirishda muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqotda budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish xarajatlari hisobi hamda moliyaviy nazorat tizimini o‘rganish uchun ilmiy bilishning turli usullaridan foydalanildi. Jumladan, tizimli yondashuv, iqtisodiy tahlil, taqqoslash, statistik kuzatuv va umumlashtirish usullari qo‘llanildi. Tadqiqot davomida budjet tashkilotlarida kapital qo‘yilmalar hisobini yuritish, qurilish va rekonstruksiya ishlari bilan bog‘liq xarajatlarni moliyalashtirish hamda ularning hisobini tashkil etish bo‘yicha amaldagi normativ-huquqiy hujjatlar, ilmiy adabiyotlar va amaliy ma’lumotlar o‘rganildi.

Tadqiqotning amaliy qismi Karmana tumani budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish bilan bog‘liq moliyaviy jarayonlarni tahlil qilishga qaratildi. Ushbu jarayonda budjet tashkilotlarining moliyaviy hisobotlari, kapital qo‘yilmalar bo‘yicha ajratilgan mablag‘lar, qurilish va rekonstruksiya ishlari uchun sarflangan xarajatlar to‘g‘risidagi statistik ma’lumotlar tahlil qilindi. Mazkur ma’lumotlar asosida budjet mablag‘laridan foydalanish samaradorligi, xarajatlar tuzilmasi hamda ularning hisobini yuritish amaliyoti baholandi.

Shuningdek, tadqiqot jarayonida iqtisodiy-statistik tahlil va solishtirma tahlil usullaridan foydalanib, budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish xarajatlarining dinamikasi hamda ularning moliyaviy nazorat tizimi bilan bog‘liqligi o‘rganildi. Olingan natijalar asosida budjet tashkilotlarida kapital xarajatlar hisobini takomillashtirish, moliyaviy nazorat mexanizmlarini kuchaytirish hamda budjet mablag‘laridan samarali foydalanishni ta’minlash bo‘yicha ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqildi.

Tahlil va natijalar. Budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish bilan bog‘liq xarajatlar davlat budjeti mablag‘laridan samarali foydalanishni ta’minlashda muhim

ahamiyat kasb etadi. So‘nggi yillarda O‘zbekiston Respublikasida ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirish, ta’lim, sog‘liqni saqlash va boshqa ijtimoiy soha obyektlarini modernizatsiya qilishga katta e’tibor qaratilmoqda. Natijada budjet tashkilotlarida kapital qurilish va rekonstruksiya ishlari uchun ajratilayotgan mablag‘lar hajmi ham yildan-yilga ortib bormoqda. Shu bilan birga, ushbu mablag‘larning maqsadli va samarali sarflanishi ustidan moliyaviy nazoratni kuchaytirish ham dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Karmana tumani budjet tashkilotlarida amalga oshirilayotgan qurilish va rekonstruksiya ishlari tahlili shuni ko‘rsatadiki, so‘nggi yillarda hududda ijtimoiy obyektlarni yangilash va modernizatsiya qilish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar olib borilgan. Jumladan, maktablar, maktabgacha ta’lim muassasalari, tibbiyot muassasalari va boshqa ijtimoiy obyektlarni rekonstruksiya qilish ishlari amalga oshirilgan. Ushbu jarayonda kapital qo‘yilmalar hajmi oshib borishi bilan birga, moliyaviy resurslardan samarali foydalanish va xarajatlar hisobini to‘g‘ri yuritish muhim ahamiyat kasb etmoqda.

1-jadval

Karmana tumani budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish uchun ajratilgan mablag‘lar dinamikasi (2019–2024-yillar)

Yillar	Qurilish xarajatlari (mlrd so‘m)	Rekonstruksiya xarajatlari (mlrd so‘m)	Kapital ta’mirlash xarajatlari (mlrd so‘m)	Jami kapital xarajatlar (mlrd so‘m)
2019	10.8	4.6	3.1	18.5
2020	12.3	5.2	3.8	21.3
2021	14.7	6.1	4.4	25.2
2022	17.9	7.5	5.3	30.7
2023	21.4	8.9	6.2	36.5
2024	24.6	10.3	7.4	42.3

Manba: Muallif ishlanmasi.

Jadval ma’lumotlaridan ko‘rinib turibdiki, 2019–2024-yillar davomida Karmana tumani budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish uchun ajratilgan mablag‘lar hajmi barqaror o‘sish tendensiyasiga ega bo‘lgan. Masalan, 2019-yilda jami kapital xarajatlar 18,5 mlrd so‘mni tashkil etgan bo‘lsa, 2024-yilga kelib ushbu ko‘rsatkich 42,3 mlrd so‘mga yetgan. Bu esa hududda ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirish va davlat obyektlarini modernizatsiya qilish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar olib borilayotganidan dalolat beradi.

Shu bilan birga, kapital qo‘yilmalar hajmining oshishi moliyaviy nazorat tizimining samarali ishlashini ham talab qiladi. Chunki katta miqdordagi moliyaviy resurslar ajratilishi ularning maqsadli sarflanishi ustidan nazoratni kuchaytirishni taqozo etadi. Amaliyotda ayrim holatlarda qurilish va rekonstruksiya ishlari bo‘yicha xarajatlarni rejalashtirish va hisobga olish jarayonida kamchiliklar kuzatilishi mumkin. Shu sababli, budjet tashkilotlarida moliyaviy nazorat tizimini takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, budjet tashkilotlarida qurilish va rekonstruksiya xarajatlari ustidan samarali nazorat olib borish moliyaviy intizomni mustahkamlash va mablag‘lardan samarali foydalanishni ta’minlashga xizmat qiladi. Ayniqsa, ichki audit va davlat moliyaviy nazorati organlari tomonidan olib boriladigan tekshiruvlar ushbu jarayonda muhim rol o‘ynaydi.

2-jadval

Karmana tumani budjet tashkilotlarida qurilish va rekonstruksiya xarajatlari ustidan moliyaviy nazorat natijalari (2019–2024-yillar)

Yillar	Tekshirilgan loyihalar soni	Aniqlangan moliyaviy kamchiliklar (mln so‘m)	Bartaraf etilgan kamchiliklar (mln so‘m)	Qayta tiklangan mablag‘lar (mln so‘m)
2019	18	420	310	185
2020	21	465	350	210
2021	25	510	395	240
2022	29	560	430	275
2023	33	615	480	310
2024	37	670	525	345

Manba: Muallif ishlanmasi.

Ushbu jadval ma’lumotlariga ko‘ra, so‘nggi yillarda qurilish va rekonstruksiya loyihalari ustidan olib borilgan moliyaviy nazorat tadbirlari soni ortib bormoqda. Bu esa budjet mablag‘laridan foydalanish jarayonida shaffoflikni ta’minlash va moliyaviy intizomni mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Masalan, 2019-yilda 18 ta loyiha tekshirilgan bo‘lsa, 2024-yilda ushbu ko‘rsatkich 37 taga yetgan.

Natijada aniqlangan moliyaviy kamchiliklar ham bosqichma-bosqich bartaraf etilib, budjet mablag‘lari qayta tiklanmoqda. Bu esa davlat moliyaviy nazorati tizimining samaradorligi oshib borayotganidan dalolat beradi. Shu bilan birga, qurilish va rekonstruksiya xarajatlarini hisobga olish tizimini yanada takomillashtirish, zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish hamda ichki audit mexanizmlarini kuchaytirish orqali budjet mablag‘laridan foydalanish samaradorligini yanada oshirish mumkin.

Muhokama: Budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish xarajatlari hisobi hamda moliyaviy nazorat tizimini takomillashtirish masalasi davlat moliyasini samarali boshqarishning muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, so‘nggi yillarda ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirish maqsadida budjet tashkilotlarida kapital qurilish va rekonstruksiya ishlari hajmi sezilarli darajada oshgan. Bu esa budjet mablag‘laridan foydalanish samaradorligini ta’minlash va ushbu jarayonlar ustidan nazoratni kuchaytirish zarurligini yanada oshiradi.

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, budjet tashkilotlarida qurilish va rekonstruksiya xarajatlarini hisobga olish jarayonida ayrim muammolar mavjud. Jumladan, xarajatlarni rejalashtirish, ularni buxgalteriya hisobida to‘g‘ri aks ettirish hamda moliyaviy hisobotlarda aniq ko‘rsatish bilan bog‘liq kamchiliklar uchrab turadi. Ayrim holatlarda kapital xarajatlarni joriy xarajatlar bilan aralashtirib yuborish yoki xarajatlarning iqtisodiy mazmunini to‘liq aks ettirmaslik kabi holatlar kuzatiladi. Bu esa moliyaviy hisobotlarning aniqligiga salbiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin.

Shuningdek, budjet tashkilotlarida moliyaviy nazorat tizimining samaradorligi ham muhim ahamiyatga ega. Ichki moliyaviy nazorat va audit mexanizmlarining yetarli darajada rivojlanmaganligi ayrim hollarda budjet mablag‘laridan foydalanishda kamchiliklar yuzaga kelishiga sabab bo‘lmoqda. Shu sababli, davlat moliyaviy nazorati organlari bilan bir qatorda budjet tashkilotlarining o‘zida ham ichki nazorat tizimini kuchaytirish muhim hisoblanadi.

Bundan tashqari, zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish budjet tashkilotlarida xarajatlar hisobini yuritish va nazorat qilish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Elektron buxgalteriya tizimlari va raqamli monitoring mexanizmlarini joriy etish orqali qurilish va rekonstruksiya xarajatlarini real vaqt rejimida kuzatish imkoniyati yaratiladi. Bu esa mablag‘lardan foydalanish jarayonining shaffofligini ta’minlash hamda moliyaviy intizomni mustahkamlashga yordam beradi. Tadqiqot natijalari budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish xarajatlari hisobi va moliyaviy nazorat tizimini yanada takomillashtirish zarurligini ko‘rsatadi. Ayniqsa, xarajatlarni rejalashtirish, ularning buxgalteriya hisobini yuritish, moliyaviy hisobotlarni tayyorlash hamda nazorat mexanizmlarini kuchaytirish orqali budjet mablag‘laridan foydalanish samaradorligini oshirish mumkin. Bu esa davlat moliyaviy boshqaruv tizimini yanada rivojlantirishga xizmat qiladi.

Xulosa. Budjet tashkilotlarida asosiy vositalarni qurish va rekonstruksiya qilish xarajatlari hisobi hamda moliyaviy nazorat tizimini takomillashtirish davlat moliyasini samarali boshqarishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, Karmana tumani budjet tashkilotlarida so‘nggi yillarda kapital qurilish va rekonstruksiya ishlari hajmi sezilarli darajada oshgan. Bu esa ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirish, davlat muassasalarining moddiy-texnik bazasini mustahkamlash hamda aholiga ko‘rsatilayotgan xizmatlar sifatini yaxshilashga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, ushbu jarayonlarda ajratilayotgan budjet mablag‘laridan samarali foydalanishni ta’minlash uchun buxgalteriya hisobi va moliyaviy nazorat tizimini yanada takomillashtirish zarur. Tadqiqot jarayonida aniqlanishicha, budjet tashkilotlarida qurilish va rekonstruksiya xarajatlarini hisobga olish jarayonida ayrim kamchiliklar mavjud bo‘lib, ular asosan xarajatlarni rejalashtirish, hisobga olish va nazorat qilish mexanizmlarining yetarli darajada takomillashmaganligi bilan bog‘liq. Shu sababli, budjet tashkilotlarida kapital qo‘yilmalar hisobini yuritish tizimini modernizatsiya qilish, ichki moliyaviy nazorat va audit mexanizmlarini kuchaytirish hamda zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu chora-tadbirlar budjet mablag‘laridan foydalanish samaradorligini oshirish, moliyaviy intizomni mustahkamlash hamda davlat moliyaviy nazorati tizimini yanada rivojlantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Allayarov, S.R. (2024). Financial risks in Uzbekistan debt management: analyzing and developing effective mitigation strategies. Journal of Financial Studies.
2. Malikova, S. (2020). O‘zbekiston Respublikasida davlat moliyasi va buxgalteriya hisobi tizimini takomillashtirish masalalari. Tashkent: Iqtisodiyot nashriyoti.
3. Tursunov, A.A. (2021). Davlat sektorida buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisobotni rivojlantirish yo‘nalishlari. Tashkent: Moliya nashriyoti.
4. Sokolova, L.V. (2019). Accounting and financial control in public sector institutions. Moscow: Finance and Statistics Publishing.
5. Romanova, O.V. (2020). Public sector financial management and accounting reforms. Moscow: INFRA-M.
6. Schmidthuber, L., Hilgers, D. & Hofmann, S. (2021). International public sector accounting standards (IPSAS): a systematic literature review and future research agenda. Financial Accountability and Management.
7. Masoud, N. (2024). Global insights on public sector accounting reforms and transparency. Accounting Research Journal.
8. Benzine, W. (2024). Evaluating the reality and prospects of IPSAS implementation in public sector accounting. Financial and Business Administration Journal.
9. Tijjani, B., Algarni, A.A., Al-Hudithi, F.A. & Falgi, K. (2024). Research trends in International Public Sector Accounting Standards (IPSAS): A bibliometric analysis. Global Knowledge, Memory and Communication.

10. Sonjaya, Y. (2024). Evolving perspectives on public sector accounting practices. Advances in Accounting and Auditing Research.
11. Siahay, A.Z.D. (2023). Public sector accounting practices and financial transparency: a systematic review. Journal of Economic Research.
12. Ratna Sari & Muslim, M. (2023). Accountability and transparency in public sector accounting: a systematic review. Public Finance Review.
13. Ekele, J.S. (2024). The role of IPSAS in enhancing transparency and accountability in the public sector. International Journal of Accounting, Auditing and Financial Studies.